

Особливості застосування Міжнародного Стандарту Оцінки IVS - 220 Нефінансові зобов'язання

Максимов С.Й. – президент АФО

*Think Global, Act Local
Міркуючи Глобально, Дій Локально!*

Стандарт IVS 220. Нефінансові зобов'язання

Нефінансові зобов'язання визначаються як такі зобов'язання, що вимагають безготівкового виконання товарів або послуг.

Невичерпний перелік таких зобов'язань включає:

відстрочені доходи або зобов'язання за контрактом, гарантії, екологічні зобов'язання, зобов'язання з вибуття активів, певні умовні зобов'язання з виплат, програми лояльності, договори на купівлю електроенергії, певні резерви та непередбачувані судові процеси, а також певні компенсації та гарантії.

Сторона, яка приймає на себе нефінансову відповідальність, зазвичай потребує прибутку, щоб компенсувати не тільки витрати, а й докладені зусилля та компенсувати ризик постачання товарів або послуг.

Симетрія між активами та нефінансовими зобов'язаннями зазвичай не існує як у випадку фінансових зобов'язань.

Через це нефінансові зобов'язання найчастіше оцінюються через відповідальність (ймовірність) їх виконання, в той час як фінансові зобов'язання чітко встановлюються.

Стандарт IVS 220. Нефінансові зобов'язання

Три підходи до оцінки: ринковий, дохідний та витратний можуть бути застосовані до вартісної оцінки нефінансових зобов'язань.

Метод порівнювальних транзакцій, як правило, є єдиним методом ринкового підходу, який можна застосувати для встановлення вартості нефінансових зобов'язань.

Відповідно до ринкового підходу вартість нефінансового зобов'язання визначається з посиланням на транзакції, які відбулись з однаковими або подібними нефінансовими зобов'язаннями.

Різноманітний характер багатьох нефінансових зобов'язань та той факт, що нефінансові зобов'язання практично не торгуються окремо від інших активів, означає, що зазвичай важко знайти приклади ринкових операцій, пов'язаних із подібними нефінансовими зобов'язаннями.

Стандарт IVS 220. Нефінансові зобов'язання

Метод оцінки нефінансових зобов'язань за Ринковим підходом часто називають методом «Згори Вниз» (*Top-Down Method*).

Цей метод базується на передумові, що доступними є надійні ринкові ознаки ціноутворення.

За цим методом вважається, що Учасник, який виконує нефінансові зобов'язання, теоретично міг би оцінювати зобов'язання шляхом вирахування витрат, які вже були понесені для (до) виконання зобов'язання і до цих витрат, що були отримані за ринковим ціноутворенням на дату оцінки, приплюсувати надбавки за понесені витрати (втрачений прибуток) Учасником.

Витратний підхід має обмежене застосування для оцінки нефінансових зобов'язань, оскільки учасники зазвичай очікують отримання деякого доходу за передбачувані зусилля з виконання зобов'язань.

Стандарт IVS 220. Нефінансові зобов'язання

За доходним підходом, вартість нефінансового зобов'язання зазвичай визначається через теперішню вартість витрат на виконання зобов'язання в сумі з нормою прибутку, яка потрібна для задоволення зобов'язання.

Основний метод оцінки нефінансових зобов'язань згідно з підходом до доходу часто називають методом «Знизу-Вгору» (*Bottom-Up Method*).

Основними кроками в застосуванні методу знизу є:

- (a) розрахунок необхідних для виконання майбутніх витрат,
- (b) визначення розумної норми прибутку за зусилля з виконання зобов'язання,
- (c) встановлення термінів виконання зобов'язання,
- (d) визначення теперішньої вартості шляхом дисконтування.

Ставка дисконтування повинна враховувати вартість грошей з часом та ризик невиконання зобов'язання,

Стандарт IVS 220. Нефінансові зобов'язання

Невичерпний перелік питань, що стосуються оцінки нефінансових зобов'язань включає:

- (a) визначення ставки дисконтування для нефінансових зобов'язань,
- (b) розрахунок грошових потоків,
- (c) обмеження на передачу зобов'язань,
- (d) ставку податкування.

Фундаментальною основою доходного підходу є очікування інвесторів отримати прибуток від своїх інвестицій з нормою віддачі, яка відображає прийнятний рівень ризику інвестицій.

Ставка дисконтування повинна враховувати часову вартість грошей та ризик невиконання, який, зазвичай, є функцією ризику контрагента, тобто рівнем кредитного ризику суб'єкта господарювання, який повинен виконати зобов'язання.

Враховуючи довгостроковий характер певних нефінансових зобов'язань, оцінювач повинен врахувати, чи було включено інфляцію в оціночні грошові потоки, і повинен забезпечити відповідність дисконтної ставки та розрахунок грошових потоків системі оподаткування.

Стандарт IVS 220. Нефінансові зобов'язання

Прогнози грошових потоків нефінансових зобов'язань часто передбачають чітке моделювання декількох сценаріїв можливого майбутнього грошового потоку, щоб отримати вірогідний зважений на ризик прогноз очікуваних грошових потоків.

Метод сценаріїв часто називають «Методом Сценаріїв» (*Scenario Based Method*).

Метод зазвичай використовується, коли майбутні платежі чітко не визначені контрактом, а змінюються залежно від майбутніх подій.

Коли грошові потоки нефінансових зобов'язань є функцією систематичних факторів ризику, оцінювач повинен розглянути доцільність використання інших методів, таких як модель ціноутворення опціонів (*Option Pricing Model*).

Стандарт IVS 220. Нефінансові зобов'язання

Нефінансові зобов'язання мають обмеження на можливість їх передачі.

Такі обмеження можуть мати або договірний характер, або є функцію неліквідного ринку нефінансової відповідальності.

Покладаючись на ринкові докази, оцінювач повинен враховувати здатність суб'єкта господарювання передавати такі нефінансові зобов'язання та чи слід включати коригування для відображення обмежень.

Опираючись на підхід доходу, оцінювач повинен визначити, чи потребує інвестор додаткової надбавки до ризику для врахування обмежень на передачу зобов'язання.

Оцінювачі повинні використовувати грошові потоки до оподаткування та ставку дисконтування до оподаткування для оцінки нефінансових зобов'язань.

За певних обставин може бути доцільним провести аналіз з урахуванням потоків грошових потоків та ставок дисконтування після оподаткування.

Все це Оцінювачу слід обгрунтовувати у Звіті.